

Budavári Hírmondó

A Budavári Evangélikus Egyházközség Hírlevele

XIII. évfolyam 2008/3. szám **Ősz**

„Valahányszor megtámad bennünket valami, a legszeretőbb Atya ezzel az egy bajjal csak meg akarja láttatni, hogy mennyi más baj fenyeget, melyek el is érnének minket, ha ő nem állná útjukat.”

Luther Márton: Tizennégy vigasztaló kép megfáradtaknak és megterhelteknek

Más alapot senki sem vethet a meglévőn kívül, amely a Jézus Krisztus

(1 Kor 3, 11)

Minden hónapnak van olyan neve, melyet még a múlt században is használtak. Ez az elnevezés az illető hónap legjellegzetesebb napjához kötődik. Ez a jellegzetes nap adta a hónap nevét.

Így, a teljesség igénye nélkül, van pl.: Kisasszony hava, Szent György hava, Karácsony hava, stb. Az a lista, amelyet én megnéztem, októbert Mindszent havának mondja. Ha egyáltalán nevezik az október hónapot Reformáció havának, az csak később alakulhatott ki, értelemszerűen a reformáció után, s csak a protestánsok körében. Én mindenesetre ezt így hallottam gyermekkoromban az öregektől: Reformáció hava. Örömem volt újra látni egy plakáton: Október a reformáció hava! Reformáció napja a hónap legmeghatározóbb napja, még ha az a legutolsó nap is, október 31. S jó ezt már a hónap elején tudatosítanunk, amikor odalapozunk a naptárban októberhez: igen, elkezdődik a Reformáció hava. Igen! Kezdődjön el a reformáció is az életünkben!

Luther Márton célja az volt, hogy térjünk vissza a forráshoz, a Szentíráshoz, végső soron Istenhez. Ez a reformáció: szüntelen megtérés. Az ember bünesettel elromlott természete folytonosan távolodni akar az Istentől. Minden nap más és más utakon járunk, elköborolunk. Milliányi dologgal bombáz bennünket a világ – természetesen jó pénzért – amelyről állítja, hogy megjobbítja életünket, már- már a halhatatlanság elixírjének feltalálásával kecsegtet. S mi hiszünk, lépre megyünk. Pedig más alapot senki sem vethet a meglévőn kívül. Nincs más megoldása az életünknek, nincs más felelet a kérdéseinkre, egyedül csak Jézus Krisztus. Hogy hogyan valósulhat ez meg a gyakorlatban? Nagyon egyszerűen.

Nézzük egy napunkat! Felébredünk, esetleg az elmúlt este zaklatott gondolataitól kínzó álmokat álmodva, fáj a fejünk. Próbáljuk elhessegetni az éjszaka árnyait, közben lehajtunk egy feketét. Majd néhány, a családtagoknak odamorrantott szó után kilincsen a kezünk, és irány a munka. Ledaráljuk a munkanapot, rohanás haza, természetesen némi túlmunka után. Este az ilyen naptól újra zaklatott gondolatokkal fekszünk le, s kezdődik minden előről. A Sátán is tudja, hogy mi zajlik az emberben, s akcióba is lép. Millióféle, testi-lelki erőnlétet javító bogyót és pirulát ígér és kínál. Százszámra kínálja a különféle tréningeket, csoportban vagy egyénileg. S az ember próbálkozik, mert hogy a dolog úgy nem jó, ahogy van. De nézzünk egy másik utat: Reggel, ha felébredünk egy karnyújtásnyira lehet a Szentírás az Útmutatónkkal. Néhány perc csendesség, imádság, Isten nevének segítségül hívása elúzi a legnyomasztóbb gondolatokat is. Pár kedves szó a családtagokhoz, s indulhat a nap. Munka után örömmel megyünk haza. S egy jóízű este után újra ott van karnyújtásra a Szentírás. S ha kéred Istent, őrzi álmodat és elúzi a rossz gondolatokat. Luther maga is azt mondta, hogy az Ige olvasására szánt idő – néhány perc – százszorosan megtérül. Mert valóban nincs más alap. Lehet ide-oda állni, de minden más csak billegő kő, amelyről előbb-utóbb leesünk. De ha így az Isten Igéjével élve Jézus Krisztussal találkozunk minden nap, biztos alapon állunk. Így legyen áldott számunkra reformáció hava, s így legyen október a megújulás hava az életünkben.

Bencéné Szabó Márta

A GYÜLEKEZET HAJLÉKA**A Bécsi kapu téri templomunk -
egy építész szemével**

50 esztendő telt meg a budai evangélikusok első temploma a Dísz téren. (1846-47-ben Kimmach építész tervei alapján épült).

50 esztendő telt meg – a legalábbis eredeti neobarokk öltözékében a Bécsi kapu térre átköltöztetett – Kallina Mór által megálmodott templomegyüttes.

Igen, 1944. december 31-én a bombázás megsemmisítette az iskolaépület szárnyát, bomba robbant a templombelsőben is és megszeszúzta az oltárt és a teljes templomteret.

60 évvel ezelőtt 1948. március 25-én készült el dr. Friedrich Lóránd és Bretz Gyula építész egyetemi tanárok tervei alapján a felújítás, melynek során a neobarokk díszítő elemek nagy része nem épült vissza, az összedőlt iskolaszárny pedig örökre eltűnt a szemünk elől.

Mi maradt hát a háborút túlélőknek, illetve a háború után születetteknek a visszaépített templom-együttesből?

Kétségtelen, hogy a templom elhelyezése az eredeti terven is igen lényeges volt, hiszen a bejárati főhomlokzata szembenéz a Bécsi kapuval, így a lentről érkezők számára a Bécsi kapu nyílásában feltűnő látvány a mai napig lenyűgöző.

Tudatos komponálás szép eredménye a barokk, így a neobarokk építészet a bejárati homlokzatot kiemelten kezelte, kisebb jelentőséget tulajdonítva az oldalsó homlokzatoknak.

A mellé épített paplak és iskola épületszárnyak végei és a templom oldalai által kialakult háromszög alakú udvarocskák sötétebb, árnyékos beugrókként jelentkeztek, így a főhomlokzat még nagyobb hangsúlyt kapott.

A háromszög alakú udvarok a templom hossz tengelyére szimmetrikusak voltak, ezért az iskola épülettömbje csak nagy nehézségek árán tudott a templomhoz csatlakozni a Fortuna utcai oldalon. Oly mértékben igaz ez, hogy az épület jelentősen leszűkítette a Fortuna utcát ezen a szakaszon (talán ezért nem akarták visszaépíteni az eredeti formában). Ugyanakkor az iskolaépület és a templom homlokzati szakasza a Bécsi kapu tér meghatározó határoló falai voltak.

Ilyen szempontból sajnálatos, hogy a meghitt kis tér a Fortuna utca irányában túlságosan megnyílik, ezáltal a városi tér szétszakadozottá vált.

Annak ellenére, hogy a neobarokk stílus az evangélikus templom építészetében nem volt szokásos (talán a túlzott dinamizmus és látványos vizuális hatásai miatt), Kallina Mór – Budapesten egyetlenként – mégis ilyen stílusban tervezte meg templomunkat. A háború „gondoskodott róla”, hogy a barokk díszítések jelentős része lekerüljön a homlokzatokról és a felújítás tervezői – a pénzhányra tekintettel és a mindent egyszerű geometriai formákkal leképező modern építészeti szemlélet hatására – már nem is építették vissza.

Megmaradtak a bejáratot őrző és a főhomlokzatot határoló nagyméretű, korintuszi oszlopfős fél pillérek, a hangsúlyos osztópárkányok, a torony barokkos vonalvezetése és a hagymakupolás toronysisak összetett formája.

Hasonló módon formálódott át a szétbombázott templombelső. Az egyhajós, hossz tengelyes templomter neobarokk jellegére egyedül a kosáriréses donga mennyezet és az íves záródású ablakok emlékeztetnek.

A háború előtt a templomhajót a díszítés három mezőre osztotta. Az osztó pántok a falakból kiálló tagozatos fél pillérekről indultak. Az egyenes záródású oltártér két oldalán fél oszlop-kötegek hangsúlyozták a templomhajó és az apszis találkozási vonalát.

A szószék a maihoz képest lényegesen magasabban volt. Az oltártérben kőből készült timpanon záródású oltár és kő oltárasztal állt.

Az oltár keretezésébe Székely Bertalan által festett, a kenyeret megáldó Krisztus alakja volt látható. A klasszicista stílusú oltár a Dísz téri templomból került át, de sajnos a bombázás teljesen elpusztította.

A minden díszítéstől megfosztott templomter a világos falfelületeivel, az egyszerű osztású fa burkolataival, az oltártérbe állított nagyméretű fake-reszttel s a fából készült oltárasztallal – talán a gyülekezet finn testvéri kapcsolataira is utalva – egyszerű, de egységes megjelenést mutat.

Talán a második emeleti orgona karzat túlságosan magas van, ezért az id. Peskó Zoltán által tervezett, 1960-ban épített orgona sípjai befeszülnek a karzat és a mennyezet közé.

Szeretett templomom, ha építészeti szempontból a háború „jóvótából” veszített is értékeiből, mégis olyan hely maradt, ahol tisztán szól az ige és minden alkalommal megélhetjük egymással és Jézus Krisztussal való közösségünk élményét.

Benczúr László

A GYÜLEKEZET HAJLÉKA**Képzeltbeli beszélgetés a
Budavári Evangélikus Gyülekezet
templomával, akit lakhelyén,
a Bécsi kapu téren kerestünk fel****Kedves Templom! Hogy érzed magad?**

Alapvetően jól vagyok. De, mert már nem vagyok igazán fiatal, gyötör egy kis kór, hol itt, hol ott javításra szorulok. Van, hogy kőműveseknek kell itt-ott renoválni, van, hogy különböző mesterek kisjavításai szükségesek. Mint legutóbb, mikor a nyílászáróimat igazították a helyére. Az idő rajtam sem múlik el nyomtalanul. Elkor-

hadtak, vetemedtek az ablakok, muszáj volt, amit lehetett, javítani, amit nem, cserélni. A vezetőeim sem mindig jók, azokkal is akad időnként kisebb nagyobb teendő. Az épületek örök nagy ellensége, a víz pedig állandóan itt ólálkodik körülöttem. S hogy ne csak jó, de szép is legyenek, kiigazításra szorul most a tornyom is, hiszen mindenki láthatja, hogy megindult a vakolat úgy középtájon, az óra szintjén. Márpedig az ilyesmit nem szabad javítatlanul hagyni. Úgy tudom, készül is már a terv a munkákra.

Nem unalmas állandóan itt álldogálni?

Á, dehogy! A napok, hetek, évszakok váltakozása eleve változatosságot hoz. Állandóan más hőmérsékleti, időjárás és fényviszonyok vannak, amelyekhez minden szerkezeti elemnek igazodni kell, s már ez is elég sok feladatot ad. De adnak munkát az emberek is. Látogatók, kíváncsiskodók, turisták, koncert közönség, na és természetesen a gyülekezet tagjainak látogatása állandó jövés-menést, nyüzsgést eredményez, s akkor még nem beszéltünk a karbantartókról és a személyzetről, akik mindig szépen tisztán, rendben tartanak. S ott

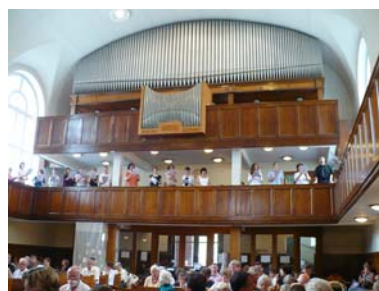
vannak a hozzám kapcsolódó épületrészek is, amelyek fölött szintén én őröködöm. Lakások, kápolna, alagsor, közösségi helyiségek, irodák. Nagy terület ez, s valamilyen szinten mindig vannak, néha pedig nagyon sokan. Ezeket mind-mind figyelemmel kell kísérem.

De a történelem is tett róla, hogy ne legyenek hosszú unalmas időszakok az életemben. 1895-ös felszentelése óta egymást váltották a mozgalmasabb és nyugalmasabb időszakok. Volt, amikor már nem is bíztam ben-

ne, hogy még egyszer újjáépítenek, annyira romos állapotba kerültem, de szerencsére nem úgy alakult. Na, igen! Én azért nem egy vagyok a sok ezer budapesti épület közül, hanem templom vagyok. Nem csak lakik itt az Úr, de különös gonddal vigyáz is rám – természetesen a gyülekezet által.

Mi a kedvenc időtöltésed? Miben gyönyörködsz legszívesebben?

Sok mindent szeretek. Jó, ha érdeklődnek irántam, s jó látni, ha megáll előttem egy csoport, s figyelmesen hallgatja, amikor az idegenvezető rólam mesél. Azt sem bánom, ha fényképeznek, vigyék csak el a hírt, hogy áll itt Budavárban egy szép evangélikus templom. De jobban szeretem, amikor bejönnek és megtöltik a padosokat; az pedig kimondott gyönyörűség, amikor nagyobb ünnepeken úgy megtelik minden padosor, hogy még pótszékekre is szükség van. Majd megszólal a harang, felcsendül az orgona és megszólal az ének, s a zene csak-

nem szétfeszíti a falaimat. De boldoggá tesz az is, amikor esküvőre gyűlnek az emberek a falaim között, majd szépen felöltözött, boldog fiatalok ölelik meg egymást a kapunál. Kivált-

képp öröm, ha ezeket a fiatalokat később viszontlátom, amikor piciny gyermeküket hozzák keresztelejre. És szeretem hallgatni az istentiszteletet – nekem mindegy, ki prédikál – meg az áhitatokat. A meghitt csöndet éppúgy, mint egy koncertet, ahol szárnyal és szinte látható, ahogy megéri a lelkeket a muzsika. Egyszóval mindent szeretek, amikor használnak, igénybe vesznek s látom, hogy mindez az emberek épülésére, gyarapodására, erősödésére szolgál. Hiszen azért állnak már több mint száz éve az erős falaim, hogy legyen hol összegyűlnie azoknak, akik nem biztos, hogy mindig mindenben egyetértenek, de a hitről, vallásról, egyházzal, egészen biztos, hogy lényegileg azonosan gondolkodnak.

Milyen vágyaid, kívánságaid vannak?

Szeretnék még sokáig itt állni, itt szolgálni. Szeretném, hogy továbbra is becsüljenek meg és vigyázzanak rám. S nagyon jó lenne, hogyha egyre többen és többen jönnének, a legkülönbözőbb alkalmakra. Idősek, középkorúak és fiatalok egyaránt. Hiszen csak akkor élhetek, ha vannak, akik igényt tartanak rám és szeretettel, tisztelettel, örömmel jönnek hozzám. Ahogy ez Isten házához méltó.

Gyarmati Gábor

INTERJÚ**Ha eljövök a templomba, mindig erősebbnek érzem magam!**

Beszélgetés Bor Katalinnal

Augusztus 10-én az istentiszteleten együtt imádkoztunk az olimpián szereplő sportolóinkért. Tettük ezt azért is, mert a gyülekezetünk egyik fiatal tagja is ott lehetett az olimpián. Bor Katalin 200 méteres mellúszóként jutott ki az olimpiára. Az emberek arra már nem szoktak odafigyelni, aki nem állhat dobogóra, hisz a győzelem marad mindig csak emlékezetes, de egy keresztyén közösségben azokra is oda kell figyelniük, akikre a világsajtó nem is figyelt. Mert testvéreink, hozzánk tartoznak és szeretjük őket. Kati a 27. helyezést érte el. Ezt az eredményt talán sokan lenéznek, semmire sem tartanak, de ha arra gondolunk, hogy a világ egyik legjelentősebb versenyén volt Kati 27., akkor bizony jó érzéssel tölthet el, hogy ő is köztük tartozik.

Kati a Bláthy Ottó Titusz Informatikai Szakközépiskola és Gimnázium 11. osztályos tanulója. Szerdai napján nincs délutáni edzése és ezért örömmel vállalta, hogy a tanítás után leül velem egy rövid beszélgetésre a Lelkészi Hivatalban. S mert nem vagyok újságíró, én is egyfajta izgalommal és feszültséggel

készültem az olimpikonunkkal való beszélgetésre.

Hogyan kezdte el úszni?

Arra emlékszem, hogy a nővéreim nyomdokát követve hét évesen kezdtem el úszni Szegeden, 8 évesen már versenyeken vettem részt. Természetesen ezek csak olyan házi versenyek voltak, majd Makón és Békéscsabán is versenyeztünk egyre bővülő körben, később országos versenyen, a „békaseregsemlén”. Amikor látta anyukám a jó eredményeket, egyesületváltást javasolt. Így kötöttem ki – egy kis százhalmobattai kitérő után – a Jövő SC-nél.

Milyen érzés olimpikonnak lenni?

Nagyon sokáig voltam bizonytalanságban. Én nem vagyok A-szintes, de arra is van lehetőség, hogy a B szinten úszók közül az országos első helyezett is kikerüljön az olimpiára. Azt tudtam, hogy 200 mellen én 4-5 másodperccel jobbat úszok az utánam következő versenyzőnél. A felkészülés során csak akkor könnyebbültem meg, amikor megkaptam én is a szerelést.

Milyen volt Pekingben?

Nagyon jó! De ezt nem lehet szóban kifejezni. Előre féltünk ugyan az időjárástól és a szmoggal is riogattak bennünket. Az idő-átállítás sem könnyű, ezért nem

tudtuk, hogy hogyan fogjuk bírni. Megérkezésünk is hatalmas szmog volt, de mintha az idő múlásával csökkent volna. Az olimpiai falu Margit-sziget nagyságú területen volt, sok egyforma tömbházzal, s a házakon rajta volt az országok jelzése és a zászlója. Egyszer el is tévedtem a házak között. Első utunk az uszodába vezetett, eszméletlenül látványos volt az uszoda – de ezt a TV-ben is lehetett látni. Félelmem volt, hogy milyen lesz a medence. Sokkal mélyebb, mint az itthoni, állítólag mélyebb vízben jobban lehet úszni. 2.29-t úsztam és ezzel a 27. helyezést értem el.

Milyen volt a csapat? Megismerkedtetek-e más országok úszóival?

A csapat jó volt. Rivalizálás itt már csak a medencében van. Arra kellett figyelni, hogy az időnket jól használjuk ki, hisz két óránként jöttek a doppingellenőrök. Nem lehetett csak úgy szabadon járkálni. Természetesen, ha nem voltunk versenyen, akkor azért a lelátóra felmehettünk.

A többiekkel nem sokat beszélgettünk. Egyrészt mindenki magára koncentrált, és azt sem tudtuk, ki hogyan beszél angolul, tehát más országok versenyzőivel nem sok kapcsolatunk volt.

Mit jelent számodra ez az olimpia részvétel? Kaptál-e új lendületet a további munkádhoz?

Nem tudom, hogy még mennyi van bennem! Szeretném a legtöbbet kihozni magamból. Itt az edzéseken túl sokat hallom, hogy béna vagy, ügyetlen vagy, pedig – én ilyen típus vagyok – nekem minden jobban menne, ha dicséretet kapnék.

Mit szólnak az osztálytársaid a sport-sikereidhez, az olimpiai részvételedhez?

Korábban olyan iskolába jártam, ahol mindenki sportolt. Ott nem volt ez különösen érdekes. Ebben az iskolában először, mint „lógós sportolóra néztek”, mert sokszor nem tudok részt venni a tanórákon. De ahogy jöttek a versenyek, pl. 2006-ban a budapesti EB (ahol a 11. helyet értem el) egyre inkább éreztem azt, hogy elfogadnak, sőt a versenyeimre kijöttek és szurkoltak nekem, egy-egy csokit is kaptam tőlük. A családomon kívül csak tőlük kaptam meg azt, hogy másképp néztek rám, értékelték, és ez nagyon jól esett, jól esik.

Mit jelent neked a sport?

Az életet. Amikor az olimpia után nem volt edzés, és amikor elkezdődött az iskola, egy ideig jó volt élni a hétköznapi diákok életét, olyan átlag-ember voltam. De sport nélkül is fárasztó lehet az élet....

Mit jelent neked a gyülekezet?

Még nem tudom! Kéthetente igyekszem részt venni az istentiszteleteken. Az pl. nagyon rossz volt, hogy amikor a konfirmációra készültem (2004-ben), a konfirmáció ünnepe egy napon volt egy bécsi versennyel. A csapattársaim mind oda készülődtek, és én nagyon szomorú voltam, hogy nem mehettam el... A múltkor

egy edzés után megjegyeztem, hogy már rég voltam templomban, és oda is el kellene menni. Először azt hittem – mivel erről a témáról egymás között egyáltalán nem beszélgetünk –, hogy most rosszat szoltam, amikor megszólalt egy fiú és elmondta, hogy ő is szokott templomba járni. Ha eljövök a templomba, mindig erősebbnek érzem magam. Isten nagy erőt ad nekem, s olykor csodákat élek át.

Azt tudjuk, hogy a versenysportot nem mindig tiszta eszközökkel játsszák, te is beszéltél a doppingvizsgálatokról. Vannak-e kísértéseid?

Számomra a sport azt mutatja meg, hogy ki mennyire tehetséges, kinek mekkora a tehetsége. Így nincsenek kísértéseim. A sport számomra testi és lelki erősséget ad az életem során. De azt tudom, hogy akik versenyszerűen sportolnak azok évekkor korábban, jóval fiatalabban találkoznak az élet keménységével, mint azok a kortársaik, akik nem sportolnak versenyszerűen.

Lassan egy órája beszélgetünk, felidézünk még egy-két konfirmációi emléket, és azt, amikor Kati édesapja vagy édesanyja a konfirmációs óra után már a templom előtt várta, hogy gyorsan eljusson az edzésre vagy éppen haza pihenni. Megbeszélünk még egy találkozót, hogy az ifjúsági órán, az Érdekes emberek sorozaton belül majd beszélgetni fog a résztvevőkkel, s levétít egy pár pekingi képet. Amikor meghallotta Kati, hogy kiket szeretnének meghívni ebbe a sorozatba, akkor szinte elpirult és kicsúszott a száján: Úristen, hogy kerülök én közéjük? Így aztán néhány szót szoltam még arról, hogy számomra, egyik konfirmáló lelkésze számára, milyen sokat jelent ő is, aki rendszeresen részt vesz az istentiszteleteken, hogy közénk való, hozzánk tartozó és szeretjük. Örülünk eredményeinek és áldást kérünk a további teljesítményére.

A gyülekezet imádkozó szeretetébe ajánlom hát most is ezt a mosolygós, kedves úszónőt, aki a budavári gyülekezetnek (talán) első olimpijonja, Isten legyen vele a további pályafutásán, életén.

Bence Imre

MEGSZÓLAL A PRESBITER

Dr. Buday Tamásné presbiter vagyok, a gyülekezet Számvevőszékének elnöke.

Több évtizede már, hogy a Budavári Gyülekezethez tartozom. Családi háttérrel, a gyülekezet szeretete vezetett arra, hogy a „hívásra” – ne csak ige-hallgatóként, hanem feladatot is vállalva – válaszoljak. Közgazdász végzettségem alapján az anyagi ügyek területén tudok talán a legjobban használni.

Ma, és a jövőben egyre inkább, az egyház fenntartása elsősorban a gyülekezeti tagokra hárul. Szüksülnek a források, a fenntartási, működtetési költségek pedig emelkednek.

A Számvevőszék feladata, hogy öröködjék a nyilvántartások, a gazdálkodás, az ügyvitel szabályossága, helyessége felett és javaslataival segítse ezt a munkát.

8 éve látok bele mélyebben gyülekezetünk anyagi helyzetébe. Sok apró „csodát” láttam, amikor emberi kétkedéseinken (meg lesz-e a fedezet, hogyan tovább?) Urunk átsegített bennünket. Megszólította lelkiismeretünket, küldött közösségünkért felelősséget érző testvéreket, s mindig a szükséges időben.

Köszönöm Istennek, hogy engem is megszólított és elhívott. Eddigi életemben és a szolgálatnak ezen az útján is naponta megtapasztalhatom az Ő hatalmas, megtartó erejét.

„Kérlek tehát titeket: éljete méltón ahhoz az elhíváshoz, amellyel elhívattatok, teljes alázatossággal, szelídséggel és türelemmel...” Ef. 4, 1-2.

E s e m é n y n a p t á r**2008. Ő S Z****Október 5. Vasárnap**

- 11.00 – Hálaadó istentisztelet
 16.00 – **CSALÁDOS DÉLUTÁN**
 Kisgyermekes családok részére
 „*Lásd, mennyi mindent kaptunk*”
 Szülők és kisgyermekesek közös, játékos alkalma
 18.00 – **Németországi vendég-kórus szolgálata**
 Német-magyar istentisztelet

Október 7. Kedd

- 18.00 – **Bibliaóra**
 Milyen segítséget használok a Biblia megértéséhez? – *Budai Tamásné* presbiter szolgálata
 19.00 – **Presbiteri gyűlés**

Október 11. Szombat

Mi a jó? – Országos evangélikáció
 Budapest – Deák tér

- 9.00 – **ÉNEKLÉS**
 10.00 – **KÖSZÖNTŐ**
 Éljen törvény szerint!
Dr. Korányi András
 Törekegy szeretetre!
Győri János Sámuel
 11.15 – **CSOPORTOS BESZÉLGETÉSEK, IMAKÖZÖSSÉGEK**
 12.30 – **EBÉDSZÜNET** (az Országos Egyház szerény vendéglátást biztosít)
 14.00 – **TANÚSÁGTÉTEL**
 „Csodálatos előttem e tudás” (Zsoltár 139, 6) – *Dr. Falus András*, a Semmelweis Egyetem Genetikai, Sejt- és Immunbiológiai Intézetének igazgatója
 „*Jóság síró vágya*” – Kubik Anna Játszai-díjas, Érdemes művész
 15.00 – **Légy alázatos Isteneddel szemben!**
Böjtös Attila (úrvacsorával)
 15.45 – **Zárszó, áldás**

Október 12. Vasárnap

- Istentiszteletek a szokott rendben.
 18.00 – **Fészekrakó kör**
 Fiatal házások és házasságra készülők fiatalok alkalma az istentisztelethez kapcsolódóan

Október 23. Csütörtök

- 9.00 – **Istentisztelet a nemzeti ünnepünkön**

Október 31. Péntek

Reformáció ünnepe

- 11.00 – **Ünnepi istentisztelet úrvacsoraosztással**

18.00 – Református-evangélikus ünnepi est

Kezdes a Bécsi kapu téri templomban:
 reformációs hangjáték

Gyertyás vonulás a Szilágyi Dezső térre

A református templomban:
 közös úrvacsora

November 2. Vasárnap

Istentiszteletek a szokott rendben.

- 16.00 – **CSALÁDOS DÉLUTÁN**
 Kisgyermekes családok részére
 „*Kezünkkel és lábunkkal Isten csodája vagyunk!*”
 Szülők és kisgyermekesek közös, játékos alkalma

November 4. Kedd

- 18.00 – **Bibliaóra**
 A Biblia története – *Sólyom Anikó* presbiter szolgálata
 19.00 – **Képviselőtestületi gyűlés**

November 9. Vasárnap

Istentiszteletek a szokott rendben.

- 18.00 – **Fészekrakó kör**
 Fiatal házások és házasságra készülők fiatalok alkalma az istentisztelethez kapcsolódóan

November 16. Vasárnap

- 16.00 – **Szeretetvendégség** a kápolnában
Testvéreink Kouvolában címmel képes útibeszámoló a presbiterok finn útjáról

November 22. Szombat17.00 – **Evangélikus Bál**

az I. kerületi önkormányzat nagytermében.
 Fellép a *Studium Dixiland és Völgyesi Szomor Fanni*.
 Táncbemutató, társastánc és büfé.
 Evangélikus borászok borkóstolója.

Részletes program a szórólapon!

Az első evangélikus bálra október végétől jegyek igényelhetők a Lelkészi Hivatalon keresztül.

November 24-29.**„Valaki járt itt – valaki jön!”**

Az örök élet vasárnapjától indulva ádventre felkészítő evangélicációs sorozat lesz templomunkban

minden este 18.00 órákor

Ígét hirdet: *Bence Imre*

November 30. Vasárnap

Istentiszteletek a szokott rendben.

11.00 – Istentisztelet keretében a konfirmandusok bemutatása

18.00 – Ádventi vespera
Zsoltárekléses istentisztelet

~~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*

Baba-mama kör ideai alkalmai

(minden páratlan héten hétfőn 10.00-tól)

Szeptember 22.

Október 6.

Október 20.

November 3.

November 17.

December 1.

December 15.

~~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*

Felnőttképzés

A keresztségre vagy felnőtt konfirmációra készülő testvéreinket havonta egy alkalommal közös felkészülésre várjuk

minden hónap 2. szerdáján 19.00 órára.

Időpontok:

Október 8.

November 12.

December 10.

~~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*

A gyülekezeti programokat a honlapunkon is figyelemmel kísérhetik
<http://lutheran.budavar.hu>

~~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*

Továbbra is kérjük és várjuk Testvéreink hozzájárását, kritikáját, javaslatait Budavári Hírmondónkkal kapcsolatban. Egyben buzdítjuk is irodalmi érdeklődésű, irányultságú híveinket, hogy küldjék el írásaikat, esetleg verseiket szerkesztőségünknek. Ha bárkinek tudomása van gyülekezetünkéről szóló vagy gyülekezetünket érintő, publikálásra érdemes anyagról, kérjük azt is jelezze felénk.

A Szerkesztőség

Rendszeres alkalmaink a Bécsi kapu téren**Istentiszteletek**

Minden vasárnap és ünnepnapon
9.00 és 11.00 órákor úrvacsoraosztással,
és 18.00 órákor

Bibliórai alkalmak

Hétfő 19.00 – FIFE (Fiatalkok és felnőttek)

Kedd 9.00 – Imaóra

Kedd 18.00 – Bibliaóra

Csütörtök 10.00 – Nyugdíjas-klub

Énekkari próba

Szerda 18.00 – Schütz kórus próbája

Ifjúsági órák

Csütörtök 19.00 – Egyetemi ifjúsági kör

Péntek 18.00 – Konfirmáltak (középkolások)

Gyermek alkalmak

Vasárnap 11.00 – Óvodás gyermekmegőrző,
Alsós és felsős hittan

Hétfő 10.00 – Baba-mama kör (kéthetente)

Csütörtök 16.30 – Alsós hittan

Péntek 17.00 – Konfirmációs óra

Rendszeres alkalmaink Budagyöngyén

(Szilágyi Erzsébet fasor 24.)

Istentiszteletek

Vasár- és ünnepnapon 9.00 órákor úrvacsoraosztással

Biblióra

Hétfő 17.00 órákor

Hittanóra

Szerda 17.00 órákor

A Lelkészi Hivatal

(1014 Budapest I. Táncsics M. u. 28.)
fogadóórái: hétfőtől péntekig 9.00-13.00

vagy megbeszélés szerint.

☎ és fax: 356-97-36

Internet: <http://budavar.lutheran.hu>

E-mail: budavar@lutheran.hu

Gyülekezetünk lelkészei:

Dr. Fabiny Tamás – püspök ☎ 394-23-35

tamas.fabiny@lutheran.hu

Balicza Iván – igazgató lelkész

mobil: 06-20/824-20-70

e-mail: balicza@t-online.hu

Fogadóóra: kedd és csütörtök 9.00-13.00

Bence Imre – lelkész, esperes

mobil: 06-20/824-40-37

e-mail: imre.bence@lutheran.hu

Fogadóóra: hétfő 15.00-16.30

szierda 9.00-13.00

Bencéné Szabó Márta – lelkész

mobil: 06-20/824-30-57

Fogadóóra: péntek 9.00-12.00

A Gazdasági Hivatal

fogadóórái: kedd, szerda, péntek: 9.00-12.30

Madocsai Zsolt – felügyelő

Fogadóóra: minden hónap 3. keddjén

18.00-19.30 között, előzetes időpont egyeztetéssel

Kövesy Emese irodavezetőnél – ☎ 356-97-36

TEOLÓGIA MINDENKINEK**Hitvallások**

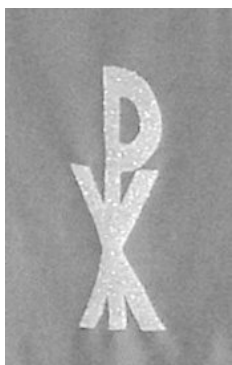
Jézus tanítványai, a keresztények számára már korán szükségessé vált, hogy önmaguk és a környezetük előtt is tisztázzák azt a kérdést, hogy: Kik vagyunk mi? Miben, kiben, mit hiszünk? Miért élünk, viselkedünk úgy, ahogyan élünk?

Ezekre a kérdésekre hitük megvallásával feleltek. Így születtek a hitvallások.

Hitünk megvallásáról már a Bibliában is többször esik szó. Mózes 5. könyvében találjuk Isten ószövet-ségi népének hitvallását, amelyet a zsidó ember naponta elmond: Halljad Izrael, az Úr, a mi Istenünk az egyetlen Úr: Szeresd azért az Urat, a te Istenedet teljes szivedből, teljes lelkedből és minden erődből. (5 Móz 6,4)

Az első keresztény hitvallást az Újszövetségben Máté evangéliumában találjuk. (Mt 16,16) Jézus kérdésére, hogy kinek mondják őt a tanítványok, Péter így válaszolt: Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia. Ma is ez hitünk centruma.

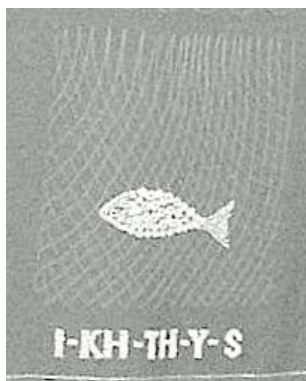
Az első keresztény gyülekezetek ebből indultak ki, és részletezték, bővítették tovább. Vallották, hogy Jézus Úr. Az itt használt görög szó, a kúriosz cím akkoriban egyedül a császárt, mint uralkodót illette meg.

Több olyan formát ismerünk, ahol a hitvallás rejtve van. Ilyen pl. amikor Jézus monogramját használták, a XP (HÍ és RÓ görög betűk) amit úgy is értelmeztek, hogy Hrisztosz Rex, vagyis Jézus Király. De ilyen rövidítés volt az IHS, ami azt jelentette, hogy Jézus Hominum Salvator, magyarul: Jézus az emberek megmentője. Manapság is divatos az őskeresztény-

ségben használt hal szimbólum gyakran látjuk autós matricán. Ennek a jelentése az, hogy a Jézus Krisztus Isten Fia Megváltó mondat görög megfelelőjében a szavak kezdőbetűinek összeolvasása az IHTÜSZ szót adja, ami görögül halat jelent.

A kereszténység terjedésével a hitvallások szerepe megnőtt. Használták kereszteléskor, a megkeresztelendő megvallotta a hitét, használták istentiszteleteken, mint a jelenlévők közös hitének megvallását. Így született meg az Apostoli Hitvallás, előbb tömörebb, majd abban a formában, ahogyan ma is használjuk.

A hitvallásoknak volt még egy nagyon fontos szerepük. Ahogyan a kereszténység terjedt, hamarosan téves tanítások is létrejöttek. Ezekkel szemben a hitvallások a keresztény hit összefoglalójaként védelmezték az egyházat. Az Apostoli Hitvallás például kitért néhány eretnek tanításra, és ezzel a bővítéssel alakult át a Niceai Hitvallássá.

Még később részletesen tárgyalja a keresztény hit kötelező tartalmát az Athanasiusi Hitvallás. Ezzel kezdődik: „Aki üdvözülni akar, annak mindenekelőtt az egyetemes keresztény hitet kell megtartania, mert aki ezt nem őrzi meg teljesen és sértetlenül, az kétségtelenül örökre elkárhozik. Az egyetemes keresztény hit pedig ez: ...”. És itt következik egy ötven pontból álló felsorolás, hogy mit kell hinni.

Az egyház története során a hitvallások először a meglévő, a Szentírásra alapuló közös, egyetemes (idegen szóval katolikus) hit összefoglalásai voltak. Ezért a cikkben említett korai keresztény hitvallásokat egyetemes, vagy másként katolikus hitvallásoknak nevezzük, és ezeket minden keresztény felekezett, így mi, evangélikusok is magunkénak tekintjük. Az egyetemes hitvallások, tehát az Apostoli, a Niceai, az Athanasiusi Hitvallás minden keresztény felekezettel, reformátusokkal, katolikusokkal, anglikánokkal stb. összeköt és egységbe von minket.

Szép lenne, ha istentiszteleteinken egységesen és hangosan mondanánk a hitvallást, hiszen a közös vallomás erősít minket.

Jó volna, ha nem csak az Apostoli, hanem a Niceai Hitvallást is használnánk, hogy megismerjük és teljesebbé tegyük hitünk tartalmát.

Balicza Iván

Weöres Sándor

A kilyukadt világ

Külön árkaik s gátjaink miatt
az Áldás tengerét fővény elissza.
Világunk mint sutba vetett kulissza,
tekints rá, itt is ott is átlukad,

de résein nem tárul a valóság
a szétfeslő tarka látszat helyett,
csak a poros süllyesztő-gépezet,
a döglött jelmezek, a papír-rózsák,

néhány részeg dühödt komédiás
markában bicska játssza még a régi
rémdrámát és unja mindenki más,
filléreit sok kis statiszta félti;

vászonrongy-fal zuhan a koponyákra:
a Végítélet korcs paródiája.

„Az igazság ösvényén élet van”

Ezzel a címmel tartottuk a Bükk lábainál, Nagyvisnyón az idei gyülekezeti családos és ifjúsági tábort. 100 résztvevő. Ebből 80 fiatal és gyermek, 20 felnőtt. A legfiatalabb még nincs két éves, a legidősebb már nagymamakorú. Szép idő, gyönyörű táj. Mi lelkészek, csak hálásak lehetünk azoknak a munkatársainknak, szülőknek és segítőknek, akik a hetet gazdagították. A táborról Madocsai Csenge, az ifjúság egyik hűséges tagja így emlékezett meg:

Biblia, póló, sort, jókedv. Minden megvan? Készültünk az idei nagy hittantáborra. Vajon milyen lesz? Kik jönnek el? Szívünk teli volt kérdéssel, amikor megérkeztünk a gyönyörű vidékre. A nagyvisnyói tábor is megannyi hagyománnyal, különlegességgel, újjátással várt minket.

Mint minden évben idén is „családokba” rendeződtünk, ám most nagyobb feladatuk volt ezeknek a kis csoportoknak. Azon kívül, hogy Bibliai tudásukkal felfegyverkezve „harcoltak” a győzelemért, délelőttként a hittanos foglalkozások helyett idén együtt olvasták a Bibliát és különféle produkciókat készítettek belőlük. Volt, hogy szó nélkül mozgással kellett előadni a történetet. Volt, hogy énekkel, de volt olyan is, hogy egy installációt kellett készíteni. A kis előadások nagyon-nagyon jól sikerültek, a hallgatók és a készülők is nagyon élveztek. Természetesen a sport sem maradhatott ki a táborból, s míg a fiúk nagyokat fociztak, addig a lányok inkább a röplabdát választották. Akik pedig elég erősnek érezték magukat egy nagy túrara, megmászta a közeli he-

gyet. Már a kilátásért is érdemes volt vállalkozni erre a jó hangulatú kirándulásra. Fent a csúcson „pihenésképpen” még szám-

háborúztunk is egyet, amiben majdnem mindenki részt vett. Szabadidőnkben sem unatkoztunk, mindig volt valami, amit csinálhattunk. Ilyen volt pl. a fonás és a tűzzománcozás. Idén az egyik este még táncház is volt, ahol profi néptáncosok tanítottak minket. Ennek sikerét az is bizonyítja, hogy még másnap is voltak jelentkezők, akik szívesen próbálták meg újra a táncot.

Egyszóval az idei tábor is fantasztikus volt! Az együttlét és Jézus jelenléte, a sok ének összekovácsolt bennünket.

Bár tudom, hogy ezzel a cikkel az élmények igazi hangulatát nem tudom átadni, azért remélem egy picit sikerült érzékeltetni.

2009 nyara, tudom, még messze van, de bízom benne, hogy sokan közületek berakják programjaik kö-

zére a tábort, mert a közösség vár mindenkit. Akik pedig ott voltak, azok megtapasztalták a tábor hangulatát, társaságát és így várják, hogy jövőre is találkozzunk.

Madocsai Csenge

Szélrózsa 2008.

Az idei Szélrózsa helyszíne egy nagyon hangulatos város, Kőszeg volt. Mikor megérkeztünk, hatalmas tér fogadott minket, amely szerencsére gyorsan megtelt sátrakkal. Rögtön tudtuk, hogy nem fogunk unatkozni, hiszen egy vastag füzet fogadott minket, tele jobbnál jobb beszélgetésekkel, koncertekkel, filmekkel.

Ifis előadásunk, a „Meddig sántikáltok kétfelé?” a koránkelés és egyéb bonyodalmak ellenére nagy sikert aratott (és ezúton is köszönjük Péter Barnusnak a nagyszerű alakítást ☺). Bár sajnos hiába énekeltek, hogy nem lesz eső ☺. Olyannyira, hogy az

esti Tamás-mise beszorult a díszterembe. Ami talán nem is volt baj, mert így még családiasabbá vált a légkör. Az ifiseknek is kijutott a tennivalókból, so- kan közülünk segítettek az úrvacsoraosztásban.

Másnap

Vida Léna szülinapja volt, és ezért szó- kás szerint készítettünk neki egy „tortát”. Ebben a MEVISZ bárkások is segítettek nekünk, majd az ünneplés után együtt mentünk ki Kőszeg főterére, ahol egész este állt a bál ☺.

A sok program közül nekünk a Nemadomfel együt- tes koncertje okozott a legnagyobb élményt. Jó ér- zés volt látni, hogy mennyi életöröm van bennük!! Lelkesedésük is határtalan volt – már napokkal a koncert előtt járták a tábor, és hívogatták a fiatalo-

kat, aminek meg is lett az eredménye, hiszen alig fértünk el a teremben. De aki ott volt, az biztosan nem bánta meg! Hihetetlen hangulatot csináltak!!

Utolsó nap, a búcsú- istentiszteleten az egész tábor részt vett. Lezárásképpen min- denki együtt énekelte a szélrózsa dalt, ami nagyon jó érzés volt! Nagyon nagy öröm volt látni, hogy ennyien vettek részt az ifjúsági találkozó- n, mi nagyon jól éreztük magunkat!! És két év múlva, re- méljük, még többen leszünk ☺

Czenthe Anna és Bircher Nóra

Az idei lelkészjelölt bemutatkozása

Tóth Károlynak hívnak. Hosszú sort folytatva töltöm teológiai gyakorlati évemet a budavári gyülekezetben: talán már a nyolcadik lelkészjelölt vagyok, aki ebben a közösségben tanulhat-gyakorolhat.

Ajkáról, Veszprém megyéből származom, szüleim ma is ott élnek, de sajnos már évek óta elég ritkán jutok haza. Nővérem családjával Kispesten, húgom pedig Sopronban lakik. Középiskolai tanulmányaimat Sopronban folytattam, az evangélikus Líceumban. Nagy hatással volt rám az ott megélt közösség élménye, az ajkai gyülekezeti élet mellett ennek az ajándékából hallottam ki a lelkési szolgálatra szóló elhívást.

2001-ben kezdtem meg teológiai tanulmányaimat az Evangélikus Hittudományi Egyetemen, utolsó szigorlataimat 2007-ben tettem le. Közben az Eötvös Loránd Tudományegyetemen elvégeztem a történelem szakot. A tavalyi tanévet egy külföldi egyetemen tölthettem, a bajorországi Neuendettelsauban. Érdekes volt belekóstolni a német teológiának a magyartól egy kicsit eltérő stílusába, és nagyon sok közösségépítő törekvést figyelhettem meg a bajorországi egyházban. Időközben két hónapot dolgoztam az Evangélikus Országos Levéltárban, egy kicsit engedve az egyháztörténettel kapcsolatos érdeklődésemnek.

Több mint egy éve házas vagyok. Feleségem, Szlavkovszky Mariann szintén végzős egyetemista, az ELTE-n történelem és latin szakon tanul. Mariann római katolikus felekezeti, az esküvőnk is ökumenikus szertartású volt. Így minden nap átéljük az ökumené áldásait és nehézségeit. Igyekszünk ezen a téren is minél tovább jutni a szeretetben. Úgy érzem, hogy evangélikus lelkési szolgálatra készülve már eddig is nagyban gazdagított, hogy megismerhettem néhány nem evangélikus közösséget is.

Remélem, hogy ebben az évben a budavári egyházközségben nemcsak a lelkészekről tudok majd sokat tanulni, hanem a gyülekezet többi tagján keresztül is. És reméljük, hogy feleségemmel innen is sok közösségi élményt tudunk majd magunkkal vinni azokba a gyülekezetekbe, ahová majd lelkészcsaládként kerülünk. Bízunk abban, hogy eközben Istenünk rajtunk keresztül is adhat áldásából a budavári gyülekezetre.

Tóth Károly

Berde Mária

Törvény

Ki keresztet hordott mindenkiért:
A földön igazságot nem ígért!
A földön a föld törvényét szeresd,
A földön egy a törvény: a kereszt.

Kinek keresztje föl az égig ért:
Az égből igazságot nem ígért.
Az égből ítélt égi Szerelem:
Az égi egy-törvény: a kegyelem.

Ki keresztrel alá poklokra szállt:
Ott igaz és hű mérleget talált.
Ott, ki miképp vetett, akképp arat –
Igazsággal egy mér: a kárhozat.

Hogy jól imádkozz, jól vigyázz azért!
Igazságod Istentől sohse kérd.
Szólj: „Törvényed szerint legyen velem,
Itt a kereszt és túl a kegyelem;
Csak igazság szerint velem ne tégy,
Mert tűzbe hullok úgy, mint őszi légy!”

~~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*

A Szerkesztőség kérése

Kedves Testvérek!

Az előállítási és terjesztési költségek eddigi és várható további emelkedése miatt kérünk mindenkit, akinél megvalósítható és egyben hajlandó is lemondani papíralapú kiadványunk olvasásáról, hogy térjen át weboldalunk olvasására, s döntését jelezze szerkesztőségünk felé e-mailben a budavar@lutheran.hu címre. Hangsúlyozzuk, hogy senkit nem kívánunk megfosztani lapunk olvasásának élményétől, ezért mindenkinek, aki nem jelzi, természetesen a továbbiakban is a szokott rendben megküldjük az újságot. S ha valaki az elektronikus változatot választja, de a későbbiekben meggondolja magát, jelezheti ezt e-mailben vagy telefonon, és bármikor újra feliratkozhat, visszairatkozhat postacím listánkra.

*Budavári Hírmondó
az Egyházközség tájékoztató hírlevele
A Tájékoztatói Munkacsoport közreműködésével
szerkeszti: Bence Imre, Gyarmati Gábor
és Varga Katalin
Felelős kiadó: Balicz Iván, igazgató lelkész
A Budavári Hírmondó az NCA pályázati támogatásának segítségével jelenik meg.
Nyomdai munkák: Fireprint Nyomda*

Nyári hírek

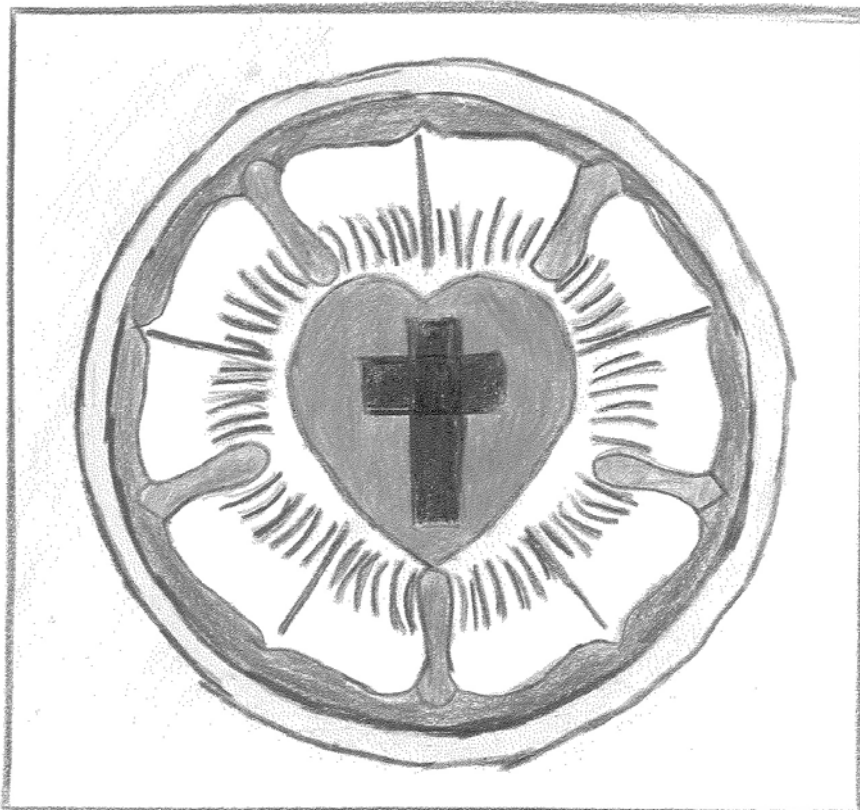
- Bajnóczi Máriaó, gyülekezetünk fiatal tagja, aki a Budagyöngyén rendszeresen ellátja a kántori szolgálatot, a tavasz folyamán a főti Kántorképző Intézetben oklevelet szerzett, a nyáron pedig felvételt nyert az Evangélikus Hittudományi Egyetem teológus-lelkész szakára. Isten áldja meg tanulmányait és közöttünk végzett szolgálatát.
- Gyülekezetünk fiataljai közül többen részt vettek a Fóton szervezett kántorképző tanfolyamokon. Bajnóczi Máriaó már oktatóként volt jelen két háromhetes tanfolyamon.
- Július 27-én Ittész János a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke Esztergomban lelkészé avatta Bittner Abigélt, aki a gyakorlati évét gyülekezetünkben töltötte. Bittner Abigél a Veszprém megyei Somlószőlősön kezdte meg lelkészi szolgálatát.

Augusztus első hetében 10 tagú ifjúsági csoport járt a nürnbergi testvérgyülekezetünk ifjúságánál. A nürnbergi programok mellett az Altmühl folyó melletti kempingben töltöttünk négy napot.

- Idén augusztusban (20-24-ig) is megrendezésre került a „Mini tábor”. A Csákváron megrende-

zett nyelvi és kézműves hittantáborban közel harminc résztvevő volt. Bakó Zsuzsa presbiter és Madocsai Réka pedagógus szervezésével (mindketten a gyülekezetünk önkéntes hitoktatói!), Kozár Bea, Czenthéné Szoláry Henriette pedagógusok és az ifi csoport tagjainak segítségével jó hangulatú napokat töltöttek együtt a résztvevők. Köszönjük a szolgálatot végzők munkáját!

- Augusztus 21-28-ig a finn testvérgyülekezetünk meghívására egy, elsősorban presbiterekből szerveződött delegáció látogatott Kouvolába. A finnországi programokról és a vendégszeretetről november 16-i szeretetvendégségen vetített képekkel számolunk be. Ezen a találkozón előkészítettük a kouvola kórus 2009 júniusára tervezett látogatását is.
- Szeptember 1. és 17. között a templomunkban volt látható a Magyar Bibliatanács által készített, a Biblia történetét bemutató kiállítás. Számos önkéntes segítségével oldotta meg a gyülekezet a templom folyamatos nyitvatartását. Turisták és érdeklődők százai nézhették meg ez alatt az idő alatt a templomunkat és a kiállítást. A tapasztalatokat összegyűjtve a jövő nyárra is készülünk majd hasonló programokkal. A nyitott templom a turisták lelki felüdülését is szolgálhatja.

Varga Henrik 4. osztályos tanuló rajza